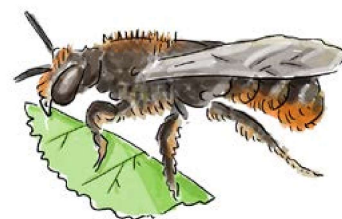

Wilde bijen

De wilde bijen vragen om meer kleur. Deze insecten staan voor goed maaibeheer van bermen en watergangen, zodat er voldoende inheemse nectar- en waardplanten beschikbaar zijn. Daarnaast zijn nestelgelegenheden essentieel. Dit kunnen holtes in rietstengels, bamboestokken of overblijvende planten zijn. Of nog beter: open plekken tussen de planten of bijenburchten, want zo'n 80% van de wilde bijen nestelt in de grond!

 Veel vroeg in het jaar vliegende bijen zoals de grijze zandbij zijn afhankelijk van bloeiende **wilgen**. Dit kunnen zowel boom- als struikvormige wilgen zijn.

 (Liefst bloeiende)
 hagen voor
 nestgelegenheid
(in bodem onder
heg), voedsel en
beschutting.

 **Binnentuin, daktuin of
geveltuin met:**

- (Vooral inheemse) bloemen.
- Beschutting, bijvoorbeeld van struiken.

Bijenhotel van hout met boorgaten in verschillende maten op een zonnige plek met veel bloemen.

 Nestgelegenheid in de grond

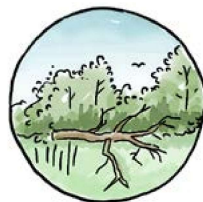
- (Bloemrijk) gras en gazon
- Bloemperken en struweel
- elementenverharding in voegzand
- Halfopen elementenverharding (bijv. grasbetontegels)
- Open zand

 Voedselplekken van **bloemrijk gras, bloemrijke oevers en bloeiend struweel** (met een variatie aan inheemse bloemen uit verschillende plantenfamilies voor verschillende bijensoorten).

Ook in **gazon** kunnen bloemen staan, zoals paardenbloemen. Maai deze niet als er veel bloeit, of laat een deel van de bloemen staan

 Nestgelegenheid in dood hout, braamstruweel en planten met holle stengels ('s winters overstaand) en 's winters overstaand riet. De larven overwinteren hier in!

Wilde bijen

We hebben een selectie van wilde bijen afgestemd die staan voor de soortgroep. Dit zijn het vosje (een zandbij die veel in parken en tuinen leeft), de grijze zandbij (die nestelt in open grond en voedsel zoekt op wilgen), de roodpotige groefbij (nestelt vaak tussen straatstenen), de tuinbladsnijder (nestelt in holles, zoals bijenhôtels en bekleedt die met stukjes blad) en de weidehommel (waarvan de volken vaak in dorpen en steden leven).

Verblijfplaatsen

De meeste wilde bijen nestelen in de grond. Minder dan 20% van de soorten nestelt alleen boven de grond en ongeveer 10 % soms boven en soms in de grond. Zorg voor nestelgelegenheden, zoals:

In de grond

- (Bloemrijk) gras en gazon (lieft ook met bloemen).
- Bloemborders (zo min mogelijk schoffelen) en struweel met open grond.
- Elementenverharding in voegzand (geen voegmortel).
- Halfopen elementenverharding (bijv. grasbetontegels)
- Open zand of vegetatie met open zand ertussen.
- Steilrandjes van klei, leem of lemig zand.

Boven de grond

- Planten met holle stengels, die 's winters blijven staan (bijvoorbeeld bramen of riet).
- Dood hout (kevers maken hier gangen in), zoals boomstammen (liggend of staand), takkenrillen of -hopen, weidepalen van onbehandeld hout.
- Riet, rieten daken, bundels riet of bamboe.
- Een goed bijenhôtel van onbehandeld hard (FSC-) hout:
 - Met glad afgewerkte boorgangen, diameter 2-10 mm (vooral 4-7 mm), diepte minimaal 10x de doorsnede en dichte achterkant. Mag ook met bamboestokjes, die van achteren dicht zijn.
 - **Zonder** dennenappels, holle bakstenen, houtkrullen, ruwe boorgaten vol losse vezels of hout met veel scheuren. Deze zijn ongeschikt!
 - Plaats een bijenhôtel op een zonnige plek, indien mogelijk tegen een bosrand, haag of struik.

Nestelmogelijkheden kunnen worden gecombineerd in een "bijenburcht", met geschikte grond om in te nestelen én houtblokken met gaten.

Voedsel

Indien plantensoorten gekozen worden, bijvoorbeeld voor border of in een zaadmengsel, zorg dan voor:

- Een variatie aan bloeiende planten, liefst met kruisbloemigen, schermbloemen, lipbloemen, vlinderbloemen (vooral klaver en rolklaver), composieten (vooral gele, zoals paardenbloem) en wilgensoorten.
- Een goede spreiding in bloeitijd, met extra aandacht voor de periode dat er weinig bloeit (vroeg voorjaar en late zomer). In vroeg voorjaar bijvoorbeeld **wilgen, sleedoorn en bloembollen**. Voor nazomer zijn bijvoorbeeld **bramen** geschikt.

Inheemse planten zijn voor onze inheemse bijen het meest geschikt. Steriele cultivars, bijvoorbeeld met gevulde bloemen, zijn ongeschikt.

Verbinding

- Combineer geschikte nestelplekken en voedselplekken.
- Wilde bijen zijn goed in staat nieuwe leefgebieden te bereiken, ook in de stad. Ze vinden ook geïsoleerde gebiedjes in dicht bebouwd gebied.

Variatie

Behalve variatie in bloemsoorten, zijn van belang:

- Variatie in vegetatiestructuur, zoals hoogte en dichtheid van de planten en grasland, kale plekjes, ruigte, struweel en bos(rand).
- Variatie in beheer: beheer gefaseerd. Laat per maaibeurt 10-30% van de begroeiing staan en zorg dat er bij snoeien en knotten elk jaar voldoende bloeiende struiken en bomen zijn.

Veiligheid

- Gebruik geen bestrijdingsmiddelen.

Meer informatie

Bouw van een [bijenburcht](#).